

Ser *cf.* estar *cf.* haver-hi¹

«El busques tu, el pis» (de la sèrie *Porca Misèria*, de TV3)

1. **La Laia a en Pere:** Què fas, on [*ets/estàs*]?
2. **En Roger a la seva mare:** Que no ho veus, que no hi [*és/està*]?
3. **La Laia a en Pere:** El pis [*és/està/hi ha*] la mar de bé!
4. La sala [*és/està/hi ha*] molt àmplia.
5. A la cuina [*és/està/hi ha*] un racó on podríem posar-hi una taula.

Usos generals de *ser* i *estar*

A. Usos del verb ser

A.1 Usem el verb *ser* per **definir, classificar** o **identificar** el subjecte:

- *L'astrometria és la ciència que estudia la posició i el moviment del astres.* [Definim l'astrometria.]
- *El litxi és una fruita exòtica.* [Classifiquem el litxi.]
- *En Sergi Copes és el meu actor preferit.* [Identifiquem en Sergi Copes.]

A.2 Fem servir el verb *ser* per parlar de les **característiques** del subjecte que **no canvien**:

- *El pis d'en Toni és petit.* [Petit és una característica pròpia del pis.]
- *En Tomeu és simpàtic.* [Simpàtic és una característica pròpia d'en Tomeu.]

A.3 Utilitzem el verb *ser* per **situar** una persona o una cosa en un lloc:

- *Els nens són a la seva habitació.* [Localitzem els nens.]
- *El cine Godard és a prop de casa meva.* [Localitzem el cine Godard.]

B. Usos del verb estar

B.1 Usem el verb *estar* per parlar de les característiques del subjecte que **canvien**:

• *Uf, estic tip!*
[He menjat molt i ara estic tip.]

• *El pis del costat està buit.*
[Han tret les coses del pis i ara està buit.]

■ Sovint fem servir el verb *estar* amb un participi, en expressions amb preposició i amb els adverbis *bé* i *malament*:
L'Arnau no surt a jugar amb els seus amics perquè està castigat.
La pel·lícula està a punt de començar.
En Joan està a l'atur.
Aquesta suma està malament.

B.2 Utilitzem els verbs *estar* o *estar-se* amb persones o animals per expressar que passen una quantitat de temps en un lloc. Per referir-nos a la quantitat de temps, fem servir expressions que indiquen durada:

- *Anem a Mallorca. Hi estarem una setmana!*
- *El gat de la Montse s'està tot el dia al sofà.*

○ Usem el verb *estar* o *estar-se* com a sinònim de *viure, allotjar-se* o *treballar*:
En Miquel ja no viu al centre, ara s'està al carrer Joventut. [Ara viu al carrer Joventut.]
Els empresaris xinesos s'estan a l'hotel Majestuós. [S'allotgen a l'hotel Majestuós.]
La Carme té una feina nova. Ara està en un supermercat. [Ara treballa en un supermercat.]

¹ Bastons, N [et al.] (2011) *Gramàtica pràctica del català*. Barcelona: Teide

Usos amb llocs. *Haver-hi*

D. Ser i estar amb llocs

D.1 Quan situem una persona o una cosa en un lloc fem servir el verb *ser*. Quan expressem que una persona o un animal (i no una cosa) passen una quantitat de temps en un lloc, utilitzem el verb *estar*:

- *En Quim és a la biblioteca.* [Situem en Quim.]
- *Avui en Quim no té classe. Estarà a la biblioteca tot el matí.*
[Expressem el temps que passarà a la biblioteca.]

E. Ser i haver-hi amb llocs

E.1 Fem servir el verb *haver-hi* per parlar de la **presència** o **existència** de coses i persones en un lloc:

- *Perdoni, hi ha algun supermercat a prop?*
- *No, però hi ha una botiga de queviures a la cantonada.*

Utilitzem el verb *haver-hi* per parlar de l'existència de coses i persones **identificades** i **no identificades**:

- *Com és la teva cuina?*
- *Doncs a la dreta hi ha la nevera i al mig hi ha una taula amb dues cadires.*

11. 12. ▶

Quan usem el verb *haver-hi*, podem situar el lloc al principi de la frase o al final:

- *Hi ha una botiga de queviures a la cantonada.*
- *A la cantonada hi ha una botiga de queviures.*

E.2 Fem servir el verb *ser* per **situar** coses i persones **identificades** en un lloc. Primer, mencionem la persona o l'objecte, i després els situem en un lloc:

- *Les claus són a la tauleta de nit.*
[objecte] [lloc]

! No utilitzem el verb *ser* o *estar* per parlar de l'existència de coses o persones en un lloc:
A la dreta és/ està hi ha la nevera.

El menjador és al primer pis.

Al primer pis hi ha el menjador.

Els dormitoris són a la segona planta.

A la segona planta hi ha els dormitoris.

A més de *ser*, per localitzar un element podem utilitzar *trobar-se*, *estar situat*.

- *La casa d'estiueig es troba a l'extrem sud de la platja.*
- *La casa de Pau Casals està situada al centre del Vendrell.*

Exercicis

6 [D i E] Llegeix el text següent sobre la ciutat de Tarragona i completa'l amb els verbs *ser* o *haver-hi*:

Tarragona (0.) *és* al sud de Catalunya i *és* la capital de la comarca del Tarragonès. En època dels romans, la capital de la província romana (1.) _____ a Tarragona, per això (2.) _____ restes arqueològiques d'aquesta època, que són Patrimoni de la Humanitat. Actualment, a Tarragona (3.) _____ uns 160 000 habitants. És la capital natural, socioeconòmica i cultural del sud de Catalunya. L'aeroport de Reus (4.) _____ a 12 km del centre de la ciutat, amb vols internacionals i nacionals. A la ciutat també (5.) _____ una estació de trens d'alta velocitat, una de grans línies i vuit baixadors per als trens de rodalia. Pel que fa al comerç, la ciutat té uns 1800 establiments, que (6.) _____ al centre de la ciutat i als barris. Al llarg de la rambla Nova (7.) _____ una gran quantitat de botigues i serveis: bancs, joieries, botigues de moda...

7 [D i E] Llegeix el text següent i completa'l amb els verbs del requadre:

estava (3)	hi havia (2)	era (2)	hi ha	estaven	vaig estar
------------	--------------	---------	-------	---------	------------

Història d'un mestre

Els meus pares van morir quan jo era petit. Jo (0.) *estava* amb els meus avis. Vivíem en una casa molt gran.

La casa (1.) _____ a la muntanya i, per tant, no anava a l'escola.

Vaig aprendre a llegir i escriure sol. Eren dues activitats que m'agradaven molt. Durant uns quants anys (2.) _____ en una granja per cuidar vaques. Com que tenia insomni, (3.) _____ moltes hores al llit i llegia perquè no podia dormir.

Vaig voler estudiar. Vaig traslladar-me a la ciutat més pròxima. Allà (4.) _____ una escola on feien cursos d'ingrés a la universitat. En aquella època (5.) _____ en una pensió molt humil. La pensió (6.) _____ al barri pobre de la ciutat i per això vaig conèixer molts nens que (7.) _____ tot el dia al carrer. Llavors vaig decidir fer-me mestre.

Quan vaig acabar la carrera, vaig tornar a la casa dels meus avis. A prop de casa seva (8.) _____ una masia abandonada. Vaig convertir aquesta masia en una escola rural. Ara, en aquesta escola (9.) _____ trenta-cinc alumnes de les masies del voltant.

Pronoms de CD: recordatori

<i>Present d'ind.</i>	el llibre	la cançó	els papers	les cartes
Posa...	El posa	La posa	Els posa	Les posa
Escolta...	L'escolta	L'escolta	Els escolta	Les escolta

<i>Imperatiu, perif.</i>	el llibre	la cançó	els papers	les cartes
Deixa...		Deixa- la		
Poseu...				
Vaig donar...	donar- lo			

Pronom *en* amb funció de complement directe

Fa <u>fred</u>	He vist <u>flors</u> al mercat.	Ahir vaig comprar <u>ous</u> .	Joan, porta <u>pa</u> .
En fa.	N'he vist	En vaig comprar; vaig comprar- ne	

D. El pronom *en* i la preposició *de*

D.1 Quan el CD al qual ens referim amb el pronom *en* inclou un adjectiu o un participi, mantenim l'adjectiu o el participi amb la preposició *de* al davant:

- *Necessites unes sabates per anar al casament? Si vols, **en** tinc unes de vermelles molt boniques.*

29 ▶

D.2 Si volem destacar un complement del verb, el desplaçem a l'esquerra. En aquest cas, introduïm el complement amb la preposició *de* i també usem el pronom *en*:

- *D'espport, **en** feu?*
- *D'ascensor, **n'**hi ha al teu edifici?*

El pis té vistes → *De vistes, **en** té?*

Tu busques el pis. → El pis, **el** busques tu!

Les perífrasis d'obligació

Per expressar la obligatorietat o necessitat de fer una acció. **[!! Es poden emprar en diversos temps verbals, el condicional ajuda a suavitzar l'obligatorietat].**

Impersonals	Personals
Haver-se de + INFINITIU <i>S'hauria de seguir l'instint.</i>	Haver de + INFINITIU <i>(Tu) hauries d'endreçar.</i>
Caldre + INFINITIU <i>Caldria seguir l'instint</i>	Caldre que + SUBJUNTIU ...

*El pis **s'hauria de** pintar. / **Cal** pintar el pis. / **Hauríem de** pintar el pis.*

Prohibició: no + poder + **INFINITIU**: *Ho sento, aquí **no pot** aparcar.*

*TENIR QUE, TENIR DE

Exercici

2 [A] A l'escola La Vall fan una campanya per respectar el medi ambient. Completa les instruccions amb una perífrasi d'obligació (haver de, caldre o poder + infinitiu).

Instruccions per al reciclatge de paper:

- El contenidor de paper (0.) **ha de ser** sempre a la taula del professor.
- El contenidor no és una paperera. El paper (1.) _____ ser net; per tant, els alumnes no (2.) _____ llençar-hi mocadors o tovallons.
- (3.) _____ buidar el contenidor cada setmana. Els delegats de cada curs els (4.) _____ portar a consergeria els divendres.

Cartutxos de tinta de la impressora:

- Si el cartutx de tinta de la impressora s'aseca, (5.) _____ avisar el responsable d'informàtica, que periòdicament (6.) _____ recollir tots els cartutxos i portar-los al punt verd.

Piles:

- (7.) _____ posar les piles gastades al contenidor de piles que hi ha a consergeria.

Estalvi d'energia:

- Si sou delegats mediambientals, (8.) _____ apagar els llums de la vostra aula al migdia i a la tarda, després de classe.

Alumnes, professors, personal de l'escola, tots junts (9.) _____ ser respectuosos amb el medi ambient!

ENLLAÇ: <https://fb.watch/bdY7hsDVp-/>